

RYo – multifunkční zemní ochrana

- Číslíková zemní ochrana RYo je multifunkční zemní ochrana pro indikaci zemních poruch v sítích vn, kabelových nebo venkovních, provozovaných jako izolované, kompenzované nebo odporově uzemněné.
- Číslíková zemní ochrana typu RYo obsahuje 7 ochranných funkcí:
  - Napěťovou ochranu na složku U_0 ($U_0>$).
  - Proudovou dvoustupňovou ochranu na složku I_0 ($I_0>$, $I_0>>$).
  - Směrovou ochranu I_{f1} ($I_{f1}>$), s možností regulace vnitřního úhlu φ_1 .
  - Admitanční ochranu Y_0 ($Y_0>$), nesměrová.
  - Konduktanční ochranu G_0 ($G_0>$), směrová nebo nesměrová.
  - Susceptanční ochranu B_0 ($B_0>$), směrová.
- Kombinaci jednotlivých funkcí lze programově volit podle druhu sítí vn a jejich zapojení (radiální, provozovány paralelně nebo zapojené ve smyčkách), například:
  - u sítí izolovaných se volí následující funkce: ($U_0>$), $I_0>$, $I_{f1}>$ - směrová (zapojená jako „jalová“, vnitřní úhel ochrany $\varphi_0 = 90^\circ$), $B_0>$ - susceptanční; ochrany jsou zapojeny na signalizaci.
  - u sítí kompenzovaných se volí funkce: ($U_0>$), $I_0>$, $I_{f1}>$ (zapojená jako „činná“, vnitřní úhel ochrany $\varphi_0 = 0^\circ$, jalová: $\varphi_0 = 90^\circ$), $Y_0>$ - admitanční, $G_0>$ - konduktanční (lze volit směrovou nebo při krátkodobém připojení odporníku nesměrovou); ochrany jsou zapojeny na signalizaci.
  - u sítí odporově uzemněných se volí funkce: ($U_0>$), $I_0>$, $I_0>>$, ($I_{f1}>$) (zapojená jako „činná“, vnitřní úhel ochrany $\varphi_0 = 0^\circ$), ($G_0>$) - konduktanční, směrová; ochrany jsou zapojeny na vypínání.

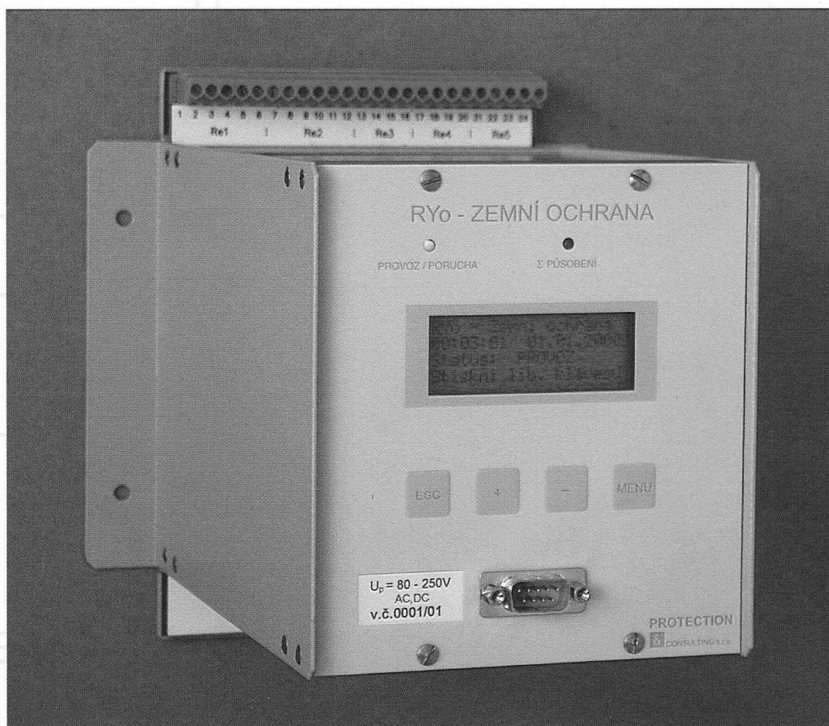
■ Poznámka:

Při změně provozu sítí vn, například odporově uzemněné na izolovanou (dojde k odpojení transformátoru vvn/vn s odporem v uzlu), lze „přepojit“ funkce ochrany RYo využitím binárního vstupu tak, aby odpovídaly skutečnému provozu sítí vn, nebo se na jedno výstupní relé naprogramují ochranné funkce pro síť odporově uzemněnou a na druhé výstupní relé ochranné funkce pro síť kompenzovanou.

RYo je univerzální zemní ochrana, u níž výběrem ochranných funkcí a jejich nastavením lze řešit libovolné místní provozní podmínky sítí vn jak v tuzemsku, tak i v zahraničí. Ochrannými funkcemi - admitanční $Y_0>$, konduktanční $G_0>$ a susceptanční $B_0>$ lze rozpoznat i přerušovaná zemní spojení (obloukové zemní spojení), která jsou charakterizována proudovými oscilacemi s výrazným obsahem vyšších harmonických. Vstupními obvody je respektována i existence signálu HDO.

■ Multifunkční zemní ochrana realizuje přídavné funkce:

- jednotlivé parametry ochrany lze nastavit přes heslo,

- indikace aktuálního stavu vstupních a výstupních dvoustupňových veličin,
- indikace aktuální příčiny působení ochrany,
- měření a zobrazení všech kritériálních veličin,
- registrátor poruch (historie událostí, poruchový zapisovač),
- spolupráce s programem TransRYo přes port RS232,
- blokování funkcí pomocí 2 externích blokovacích signálů,
- samotestování bezporuchového stavu,
- výstup pro komunikaci s nadřazeným systémem přes port RS485.

Pro zlepšení činnosti zemních směrových „watťových“ ochran v kompenzovaných sítích vn slouží automatika připínání odporníku (například ARUO-D), která krátkodobě připíná k sekundárnímu vinutí zhášecí tlumivky ZT stavebnicový odporník SOxx. Následkem toho dochází ke zvýšení činné (wattové) složky proudu v obvodu pomocného vinutí ZT, a tím i na primární straně.

■ Multifunkční ochrana RYo sestává z následujících bloků:

Ovládací blok složený z čtyřřádkového multifunkčního LCD displeje, ovládacích tlačítek a indikačních LED diod pro zobrazení aktuálního stavu automatiky.

Řídicí blok s procesorem, kontrolními a hlídacími obvody.

Oddělovací blok s galvanickým oddělením napájení, vstupních a výstupních obvodů.

V řídicím bloku se realizuje výstup na jednotlivá relé Re1 až Re4 a hlášení jednotlivých poruch na

displeji, současně ukládání analogových hodnot proudů I_0 , napětí U_0 , odvozených veličin I_{f1} , Y_0 , G_0 , B_0 a binárních informací (působení ochranných funkcí).

Blokování: blokuje funkci U_0 nebo I_0 , vybrané ochranné funkce - nebude ve funkci koncové relé Re1. Po dobu blokovacího signálu Blok1 je sepnuto relé Re4 a na displeji je informace „BLOK1“. Po ukončení blokovacího signálu Blok1, jsou-li splněny podmínky pro činnost některé ochranné funkce, dojde k popudu navolených koncových relé.

■ Princip působení

Pro indikaci zemních poruch v izolované, kompenzované nebo odporově uzemněné síti vn se připojí ochrana RYo na nulovou složku proudu I_0 (získá se z průvlekového transformátoru proudu nebo z Holmgreenova zapojení transformátorů proudu v jednotlivých fázích) a nulovou složku napětí U_0 (získá se z otevřeného trojúhelníka transformátoru napětí); pro nastavení směrové ochrany $I_{f1}>$ jako „činné“ nebo „jalové“ lze využít možnosti nastavení fázového posunu $\varphi_0 = 0^\circ$ nebo 90° mezi napětím U_0 a proudem I_0 .

Jestliže se překročí kterákoliv nastavená kritériální hodnota ($U_0>$, $I_0>$, $I_0>>$, $I_{f1}>$, $Y_0>$, $G_0>$, $B_0>$), odměří se příslušné časové zpoždění T_0 , rozsvítí se žlutá LED dioda Σ Působení a působí příslušná navolená výstupní relé Re1 až Re4, která po skončení podmínek působení ochran samočinně odpadnou. Současně se indikuje působení jednotlivých ochran na displeji, přičemž nedošlo-li k místnímu RESETu (tlačítko ESC) mezi jednotlivými poruchami, zůstane na displeji indikace působení jednotlivých ochran.

Zemní ochrana stále měří všechny kriteriální veličiny U_0 , I_0 , ϕ_0 , I_{fi} , Y_0 , Go , Bo . Odečet těchto hodnot je možný po dobu činnosti ochrany RYo přímo na jejím displeji nebo na obrazovce PC, který je připojen k ochraně přes konektor RS232. Přes rozhraní RS485 lze propojit jednotlivé ochrany do smyčky, s přímou možností editace nastavení jednotlivých ochran RYo, centrálního zpracování

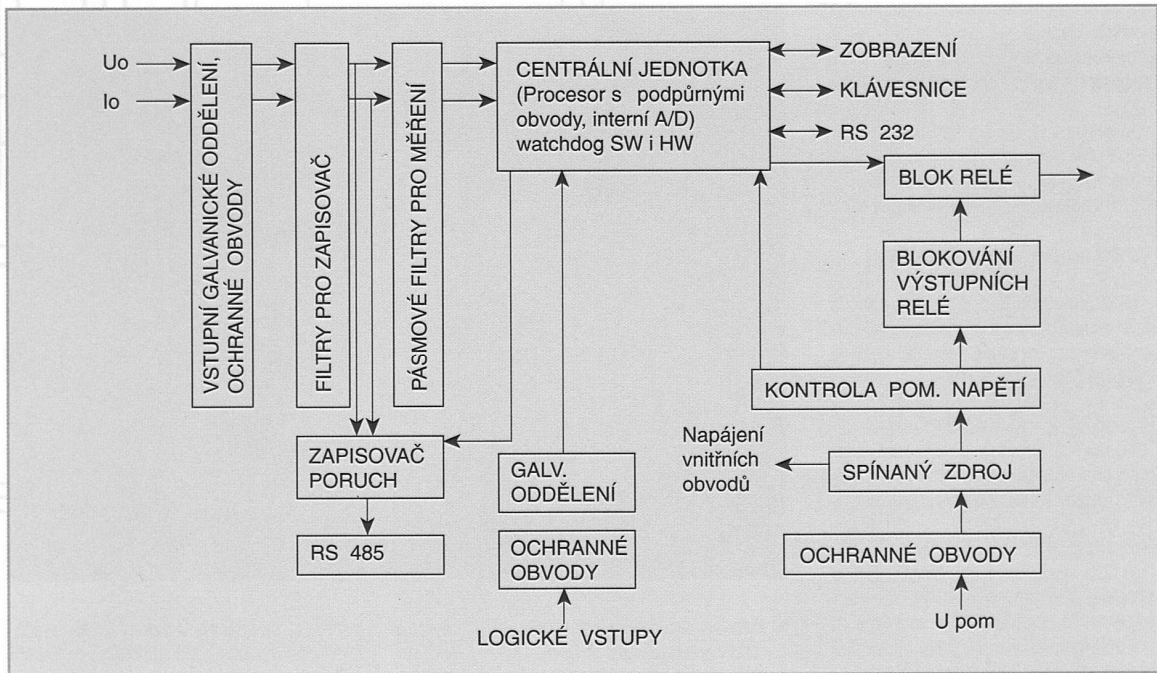
a vyhodnocení zemních poruch v dané rozvodně, např. pro účely kompenzace zbytkového proudu podle metody Swedishe Neutral nebo Haefely Trench.

■ Testování:

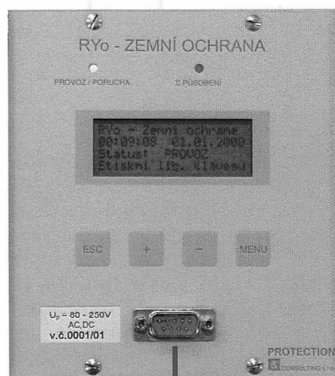
Ochrana je vybavena několika typy samokontroly. Po každém zapnutí napájecího napětí probíhá sa-

mokontrola včetně všech typů vnitřních pamětí a správnosti parametrizace ochrany. Mimo trvalé monitorování vnitřních pomocných napětí obsahuje automatika HW i SW watchdog, vzájemně nezávislé. Vnitřní porucha automatiky je signalizována pomocí relé Re5.

▼ Blokové schéma

▼ Připojení ochrany k PC

PC

- Přes vestavěné sériové rozhraní RS232 pro připojení PC lze zadávat vstupní údaje, odečítat aktuální nastavení ochrany a aktuální velikost: U_0 , I_0 , ϕ , I_{fi} , Y_0 , Go , Bo .

- Příklad zobrazení zemní poruchy pomocí programu poruchového zapisovače

Struktura menu pro ochranu RYo

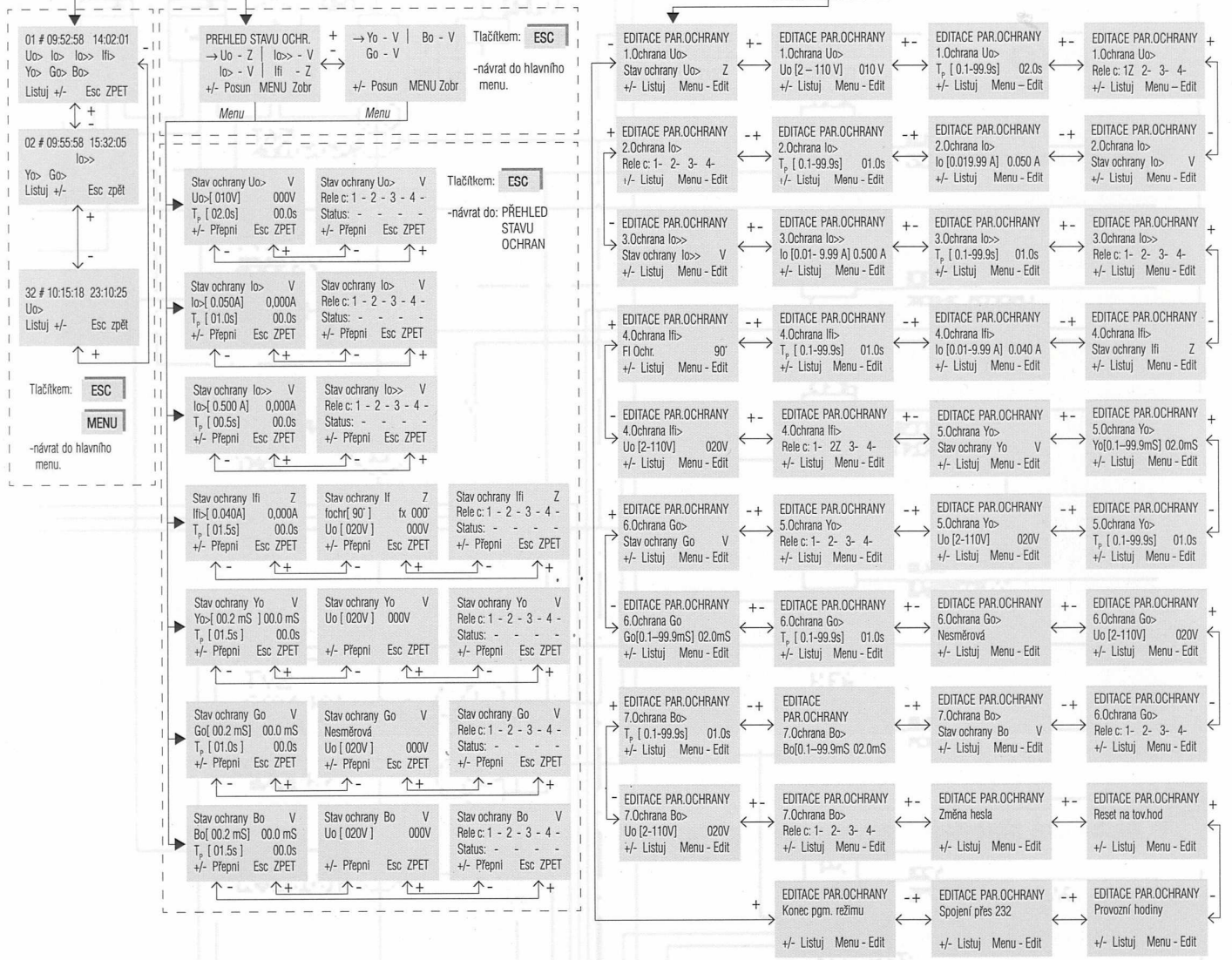
RYo - zemní ochrana
00:02:32 - 01:01:2001
Status: PROVOZ
Stiskni lib. Klavesu

HLAVNÍ MENU

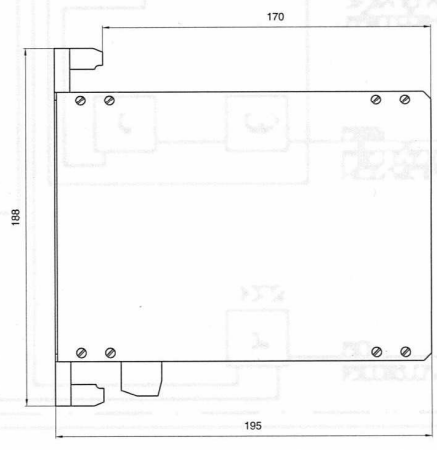
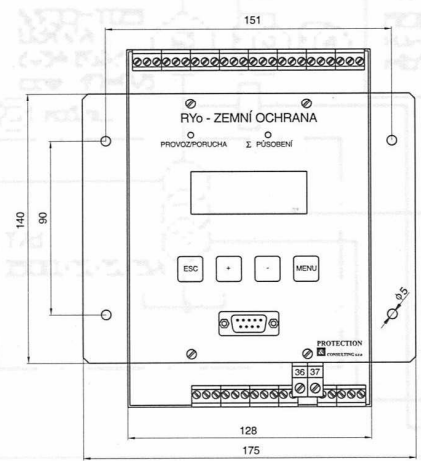
HISTORIE UDÁLOSTÍ OCHRANY

KONFIGURACE

Zadej heslo: ---
+ Zvyš - Posun
Tlačítkem: **ESC**
-návrat do hlavního menu.

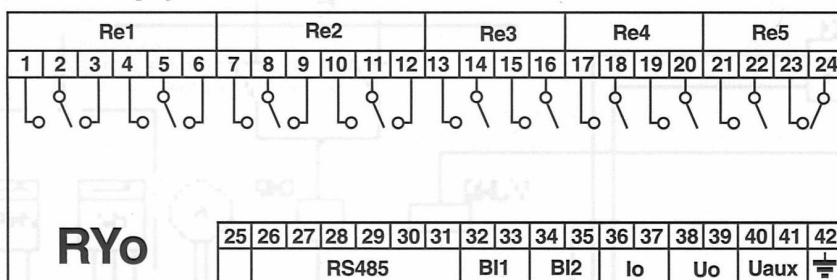

▼ Základní rozměry ochrany RYo:

▼ Schéma zapojení

▼ Nastavení ochrany

Společné vlastnosti všech ochran:	Hodnota blokovacího napětí U _o :	2 až 110 V	Napěťová ochrana U _o > :
	Přídržný poměr:	> 0,95	Napěťový rozsah: 10 až 110 V Přesnost měření napětí: ±2 %
	Časové zpoždění působení T _o :	50 až 99999 ms	Nadproudová ochrana - 1.stupeň I _o i 2. stupeň I _o >>:
	Přesnost měření času:	± 0,05 % +(40 až 100 ms)	Proudový rozsah: 10 mA až 9,99 A / 5mA až 2A Přesnost měření proudu: < ± 5 %
	Ochrana působí na zvolené relé:	Re1 až Re4	Zemní směrová ochrana I _{fi} >:
			Proudový rozsah: 10 mA až 9,99 A / 5mA až 2A Nastavení citlivosti úhlu: 0 nebo 90° Rozsah měření úhlu: 0 – 359° Přesnost měření úhlu: do 2°
			Admitanční ochrana Y _o >:
			Admitanční rozsah: 0,1 mS až 99,9 mS Přesnost měření admitance: < ± 5 %
			Konduktanční ochrana G _o >:
			Rozsah konduktance: 0,1 mS až 99,9 mS Přesnost měření konduktance: < ± 5 %
		Susceptanční ochrana B _o >:	
		Rozsah susceptance: 0,1 mS až 99,9 mS Přesnost měření susceptance: < ± 5 %	

▼ Technické parametry

Provedení:

Krytí	IP 20
Rozměry (š x v x h)	128 x 138 x 195 mm
Váha:	cca 2,3 kg

Výstupní relé:

typ relé	2xMZPA4810	3xM4-12H
počet kontaktů	2P	2P
trvalý proud	2 x 10 A	2 x 2 A

Provozní parametry:

Rozsah analogového vstupu napětí U _o	5 - 110 V
Rozsah analogového vstupu proudu I _o	10 mA – 9,99 A
Jmenovité napětí binárních vstupních obvodů:	20 až 110 V AC/DC
Pomocné napětí U _p	univerzální zdroj AC,DC 20 – 80 V nebo 80 – 250 V
Spotřeba:	
-analogový vstup:	< 0,5 VA
-pomocné napájení:	< 8,5 W
Teplotní rozsah:	0°C až +35°C
Izolační pevnost:	2 kV, 50 Hz, 1 min IEC 255-5
Automatika vyhovuje testu EMC dle zkušebních předpisů:	ČSN EN 61000-4-2:1997, ČSN EN 61000-4-3:1997 +změna A1:1991, ČSN EN 61000-4-4:1997, ČSN EN 61000-4-5:1997, ČSN EN 61000-4-6:1997,